

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Соломія Приймак

**ВОКАЛЬНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ:
МИСТЕЦТВО ВИКОНАННЯ**

Навчально-методичний посібник

Львів
ЛНУ імені Івана Франка
2026

УДК 78.421
П 75

Рецензенти:

д-р мистецтвознавства, проф. *Бермес Ірина*
(Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка);
д-р мистецтвознавства, проф. *Карась Ганна*
(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника);
канд. мистецтвознавства, проф. *Ластовецька-Соланська Зоряна*
(Львівська національна музична академія імені Миколи Лисенка)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Львівського національного університету імені Івана Франка.
Протокол № 83/5 від 30 травня 2025 року*

Приймак Соломія

П 75 Вокальна культура майбутнього вчителя: мистецтво виконання : навч.-метод. посібник. / Соломія Приймак. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2026. – 48 с.

ISBN 978-617-10-0963-9

Методичний посібник «Вокальна культура майбутнього вчителя: мистецтво виконання» присвячений формуванню професійної вокальної підготовки студентів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Музичне мистецтво)» спеціальності А4.13 «Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)» дисципліни «Постановка голосу». У центрі уваги – розвиток голосових, технічних, артистичних і психоемоційних компонентів вокального мистецтва в контексті професійної діяльності майбутнього вчителя.

Розкрито основні аспекти вокальної культури як невід’ємної складової загальної музичної освіти: анатоμο-фізіологічні основи вокалу, методику роботи над голосом, інтерпретацію вокального репертуару, психологічну підготовку до виконання, сценічну культуру. Особливу увагу приділено розвитку індивідуальних виконавських якостей, а також інтеграції вокальної майстерності у педагогічну практику.

Для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, викладачів вокалу, керівників вокальних гуртків і всіх, хто зацікавлений у розвитку мистецтва академічного співу в освітньому середовищі.

УДК 78.421

ISBN 978-617-10-0963-9

© Приймак Соломія, 2026
© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2026

ВСТУП

Постановка голосу – дисципліна, що надважлива у формуванні вокальної культури та є головною складовою у професійній підготовці майбутнього вчителя у сфері академічного вокального мистецтва. Це поняття охоплює не лише оволодіння технічними прийомами співу, а й розвиток художнього смаку, сценічної виразності, емоційної чутливості, а також загальної музичної ерудиції. Вокальна культура – це результат синтезу інтелектуального, емоційного, фізичного та естетичного розвитку особистості виконавця.

У сучасному світі, де інформаційні технології, медіа та індустрія розваг диктують нові стандарти, особливо важливо зберігати фундаментальні засади академічного мистецтва співу. Професійно орієнтований співак має не лише володіти голосовими навичками, а й глибоко розуміти стилістичні особливості музичних творів, мати усвідомлене ставлення до репертуару, бути носієм культурних і духовних цінностей.

Процес професійного становлення вокаліста потребує від педагога не лише володіння методикою, а й здатності формувати в студента високі естетичні орієнтири, відповідальність за власне мистецтво, прагнення до постійного саморозвитку. Вокальна культура не може бути сформована одномоментно – це процес тривалий, глибокий, індивідуальний, який потребує системного підходу, терпіння і любові до справи.

Навчально-методичний посібник має на меті не лише систематизувати найважливіші знання про формування вокальної культури, а й надихнути співака на етапі професійного зростання на глибше осмислення власного шляху в мистецтві. Структура посібника охоплює методику роботи над технікою, принципи інтерпретації вокального твору, психологічну підготовку до виступу, ознайомлення з творчістю видатних майстрів вокального мистецтва – представників вітчизняної вокальної школи, а також питання для самоперевірки та контролю.

Залучення студентів до аналізу зразків високої виконавської культури сприятиме формуванню у них не лише технічної вправності, й глибшого розуміння ролі вокаліста як носія музичної культури. Особливої ваги набуває також виховання внутрішньої дисципліни, критичного мислення й уміння слухати себе, партнера, музику, тишу тощо.

Питання професійної підготовки у сфері вокальної педагогіки та специфіки вокально-педагогічної діяльності були предметом наукового осмислення багатьох дослідників, серед яких: В. Антонюк [1], В. Багадурова [2], О. Гаврилюк [5], Б. Гнидь [7], О. Довгань [8], Т. Дорошенко [9], О. Маруфенко [12], М. Михаськова [14], Н. Овчаренко [15], О. Ростовський [16], О. Стахевич [18], М. Ткаченко [19] та ін. Їхні праці, безсумнівно, становлять теоретичну базу для розвитку вокальної освіти в Україні. Водночас, попри наявність вагомих напрацювань, констатуємо, що

бракує цілісного, комплексного навчально-методичного посібника, присвяченого саме формуванню вокальної культури виконавця як інтегрованого явища.

Тому актуальність цього посібника полягає в необхідності системного підходу до формування та вдосконалення професійної культури майбутніх вокалістів через систему методів і принципів навчання. Розкриття цих основ допомагає вокалістам розвинути технічну майстерність, зберегти здоров'я голосового апарату та досягти виразності й глибини художнього образу у виконанні. Це особливо важливо для професійної підготовки майбутніх учителів співу, бо висока вокальна культура є запорукою якісного, змістовного й емоційно насиченого музичного мистецтва.

Посібник буде корисним для студентів, які опановують вокальне мистецтво у вищих мистецьких закладах освіти, та для викладачів, концертмейстерів, початківців і досвідчених виконавців, які прагнуть не лише удосконалити свою техніку, а й піднести власне виконавське мистецтво до рівня культурної місії.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ 1. Поняття вокальної культури: сутність, структура, значення.....	5
Питання для самоконтролю	6
Розділ 2. Постановка голосу: методика формування технічних навичок у вокаліста.....	7
Питання для самоконтролю	8
Розділ 3. Художня інтерпретація у вокальному мистецтві	10
Питання для самоконтролю	13
Розділ 4. Психологічна підготовка учня в контексті специфіки вокального навантаження	14
Питання для самоконтролю	15
Розділ 5. Видатні українські вокалісти як орієнтири педагогічної майстерності для майбутнього вчителя.....	16
Питання для самоконтролю	18
ПІСЛЯМОВА	19
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	20
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	21
ДОДАТКИ	23

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПРИЙМАК Соломія Іванівна

**ВОКАЛЬНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ:
МИСТЕЦТВО ВИКОНАННЯ**

Навчально-методичний посібник

Редактор *Наталія Плиса*
Комп'ютерне верстання *Ірини Куліненко*
Комп'ютерний набір нот *Григорія Скалозубова*
Комп'ютерний набір *Анастасії Брич*
Обкладинка *Маргарити Білобринь*

Формат 60x84/8. Умов. друк. арк. 5,58. Тираж 30 прим. .

Видавець і виготовлювач:

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університецька, 1, Львів, 79007.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державний реєстр видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ДК №3059 від 13.12.2007 р.

Методичний посібник «Вокальна культура майбутнього вчителя: мистецтво виконання» присвячений формуванню професійної вокальної підготовки студентів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Музичне мистецтво)» спеціальності А4.13 «Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)» дисципліни «Постановка голосу». У центрі уваги – розвиток голосових, технічних, артистичних і психоемоційних компонентів вокального мистецтва в контексті професійної діяльності майбутнього вчителя.

Розкрито основні аспекти вокальної культури як невід’ємної складової загальної музичної освіти: анатомо-фізіологічні основи вокалу, методику роботи над голосом, інтерпретацію вокального репертуару, психологічну підготовку до виконання, сценічну культуру. Особливу увагу приділено розвитку індивідуальних виконавських якостей, а також інтеграції вокальної майстерності у педагогічну практику.

Для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, викладачів вокалу, керівників вокальних гуртків і всіх, хто зацікавлений у розвитку мистецтва академічного співу в освітньому середовищі.